

Høringsnotat

Forskrift om regnskapsregler for Norges Bank

8. juli 2010

1. Innledning

Finansdepartementet har i Ot.prp. nr. 58 (2008-2009) om ny regnskaps- og revisjonsordning mv. for Norges Bank begrunnet hvorfor regnskapsreglene for Norges Bank bør fastsettes i eller i medhold av sentralbankloven. Det vil gi en klar og uavhengig forankring av grunnlaget for årsregnskapet og årsberetningen til banken. Statens pensjonsfond utland (SPU) forvaltes av Finansdepartementet. Departementet plasserer midlene som et innskudd i Norges Bank. Motverdien av dette innskuddet forvaltes av banken. Norges Banks plasseringer for SPU regnskapsføres i bankens balanse. Det er viktig at den regnskapsmessige verdimålingen av plasseringene er i samsvar med anerkjente prinsipper, og at den regnskapsmessige føringen av plasseringene framgår av regler som er bindende for banken. Standardiserte regnskapsregler bidrar til tillit og troverdighet til bankens finansielle rapportering og bidrar til å legge bedre til rette for ekstern revisjon. Departementet foreslo ut fra dette at det bør tas inn en bestemmelse i sentralbankloven om at Norges Bank underlegges regnskapsplikt etter regnskapsloven. Hensynet til faste rammer for registrering og dokumentasjon av transaksjoner mv. i banken medførte videre at departementet gikk inn for at det bør lovfestes at Norges Bank har bokføringsplikt etter bokføringsloven.

Det er behov for å presisere hvilke regler i eller i medhold av regnskapsloven Norges Bank skal følge. Videre kan det være særskilte hensyn som gjør seg gjeldende for Norges Bank som medfører at det på enkelte punkter bør fastsettes utfyllende regler eller regler som fraviker regnskapsloven. Det kan også være særskilte forhold for sentralbanken som tilsier visse tilpasninger til de alminnelige reglene i og i medhold av bokføringsloven. Departementet foreslo derfor at det gis adgang til i forskrift å fastsette særskilte regler om årsregnskap, årsberetning og bokføring for banken som utfyller eller fraviker bestemmelsene i eller i medhold av regnskapsloven og bokføringsloven.

Sentralbankloven ble ved lovendring 19. juni 2009 endret i tråd med forslaget i Ot.prp. nr. 58 (2008-2009):

§ 30 nytt annet ledd skal lyde:

Norges Bank er regnskapspliktig etter regnskapsloven og bokføringspliktig etter bokføringsloven. Kongen kan i forskrift fastsette særskilte regler om årsregnskap, årsberetning og bokføring for banken som utfyller eller fraviker bestemmelsene i eller i medhold av regnskapsloven og bokføringsloven.

Departementet har på denne bakgrunn utarbeidet vedlagte utkast til forskrift om regnskapsregler for Norges Bank inklusive SPU, jf. sentralbankloven § 30 annet ledd og § 30 a. Utkastet drøftes nærmere i dette notatet.

2. Nærmere om Norges Banks regnskap og forholdet til SPU

Etter sentralbankloven § 30 skal hovedstyret hvert år utarbeide årsberetning og årsregnskap. Årsregnskapet fastsettes av representantskapet. Sentralbankloven § 30 tredje ledd *får etter lovendring som trer i kraft 1. januar 2011* følgende ordlyd¹:

”Årsberetningen, det reviderte årsregnskapet, revisjonsberetningen og representantskapets vedtak om fastsettelse av årsregnskapet sendes departementet for å forelegges Kongen og meddeles Stortinget. Meddelelse fra departementet til Stortinget om virksomheten i Norges Bank skal finne sted minst én gang hver stortingsperiode, og oftere dersom særlige forhold tilsier.” Etter § 30 fjerde ledd som endret ved lovendring som trer i kraft 1. januar 2011 skal representantskapet minst én gang årlig legge fram for Stortinget sin uttalelse om hovedstyrets protokoller og tilsynet med banken. Kongen gir retningslinjer for avsetninger og disponering av bankens overskudd. Vedtak om overføring fra Norges Bank til staten må godkjennes av Stortinget.

I henhold til lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 skal utenlandsdelen av fondet anbringes som innskudd på konto i Norges Bank. Motverdien forvaltes etter nærmere regler fastsatt av departementet. Norges Bank fører ut fra dette Statens kroneinnskudd som gjeld og porteføljen av investeringer (motverdien) som eiendeler i sin balanse.

I henhold til § 3 i forskrift 22. desember 2005 nr. 1735 om forvaltning av Statens pensjonsfond utland skal ikke endringer i markedsverdien av disse investeringene påvirke Norges Banks eget resultatregnskap:

”Verdien på kronekontoen til fondet settes lik verdien av porteføljen av finansielle instrumenter og kontantinnskudd i utenlandsk valuta. Norges Banks bokførte avkastning på porteføljen med fradrag for godtgjøring til Norges Bank tillegges fondets kronekonto pr. 31. desember hvert år.”

Etter forskriften § 1 skal det utarbeides egne regnskapsrapporter for fondskapitalen:

”Norges Bank utarbeider årsrapport og kvartalsrapporter for fondet. Rapportene skal være offentlige.”

¹ Jf. lov 4. juni 2010 nr 19: lov om endringer i sentralbanklova.

I henhold til dagens praksis inngår regnskapet til SPU i bankens regnskap som fastsettes av bankens representantskap. Etter departementets syn bør derfor forskrift om årsregnskap mv. for Norges Bank inneholde særskilte krav til regnskapsrapportering for SPU. Det foreslås å forskriftsregulere hvordan SPU presenteres i regnskapet til Norges Bank i tråd med dagens praksis.

3. Valg av IFRS som regnskapsrammeverk for Norges Bank

Forskriften bør fastsette hvilke regnskapsprinsipper Norges Bank skal følge. Etter regnskapsloven § 3-9 skal børsnoterte foretak utarbeide konsernregnskap etter internasjonale regnskapsstandarter som vedtatt av EU-kommisjonen og innlemmet i EØS-avtalen (heretter omtalt som IFRS), og kan velge å utarbeide selskapsregnskap etter IFRS. Andre regnskapspliktige kan velge mellom å følge IFRS eller de øvrige reglene i regnskapsloven. For banker er det gitt egne regnskapsregler i forskrift i medhold av regnskapsloven som i det vesentlige innebærer at banker må utarbeide regnskap etter innregnings- og målereglene i IFRS.

Det internasjonale pengefondet (IMF) har utviklet retningslinjer for å vurdere kvaliteten på rammeverket til sentralbanker i land som mottar lån fra IMF. Kravene til regnskapsrapportering beskrives som følger²:

“Financial Reporting Framework.

As noted above, auditors are required to issue an opinion on the financial statements of the bank. To do this, however, they must understand the financial reporting framework on which the financial statements are based. Therefore, the safeguards assessment policy requires that central banks prepare financial statements in accordance with internationally recognized accounting standards, such as International Financial Reporting Standards (IFRS)³, US GAAP, or the accounting standards of the European System of Central Banks (ESCB). These financial statements must be audited and published periodically. They must also contain appropriate disclosures about the accounting principles employed, including recognition and valuation policies, the risks facing the central bank, and its relations with government.”

² Jf. IMF Pressemelding No. 02/19 IMF Adopts Safeguards Assessments as a Permanent Policy med tilhørende consultation papers. Sitatet er hentet fra side 5 i en omtale av disse retningslinjene som er lagt ut på IMF's internettside av Thanos Catsambas, Chief of the Safeguards Assessment Division in the Treasurer's Department: <http://www.imf.org/external/np/leg/sem/2002/cdmfl/eng/catsambas.pdf>

³ IFRS were previously called International Accounting Standards (IAS).

Det er flere momenter som etter departementets vurdering tilsier at Norges Bank bør pålegges å utarbeide regnskap etter IFRS:

- IFRS er det mest egnede regnskapsrammeverket av de tre rammeverkene som anbefales av IMF, jf. sitat ovenfor. Det vil være unaturlig å pålegge Norges Bank å følge US GAAP siden IFRS benyttes i EØS-området. Regnskapsrammeverket til ESCB dekker kun tradisjonell sentralbankvirksomhet. Ettersom det bl.a. er besluttet at Norges Bank skal investere deler av SPUs midler i unotert eiendom er det påkrevet å velge et regnskapsrammeverk som også omfatter slike investeringer.
- IFRS er innført helt eller delvis som regnskapsrammeverk for mer enn 70 sentralbanker, herunder for sentralbankene i Storbritannia, Australia, New Zealand, Hong Kong og Singapore.
- Det stilles krav om bruk av IFRS eller IFRS-tilpassede forskrifter for norske banker.
- Hensynet til at bankens regnskapsrapportering for SPU bør skje etter standarder som er kjent i mottakerlandene for fondsinvesteringene. Norges Bank er gjennom forvaltningen av SPU en av verdens største statlige investorer (såkalte "Sovereign Wealth Funds"). I de senere årene har både media og myndighetene i flere land hatt økt fokus på utenlandske statlige investorer som kjøper seg opp i landenes børsnoterte selskaper. Departementet legger derfor stor vekt på internasjonal transparens, både om SPUs investeringsstrategi og regnskapsrapportering.

På denne bakgrunn anser departementet det for mest hensiktsmessig at Norges Bank bør følge IFRS, både for sentralbankvirksomheten og i forbindelse med bankens rapportering av motverdien av SPU.

Departementet har etter en nærmere vurdering kommet frem til at det ikke er nødvendig med unntak fra IFRS på grunn av særlige forhold knyttet til sentralbankvirksomheten.

Som følge av Norges Banks styringsmodell og virksomhet, er det behov for noen få særreguleringer i forhold til enkelte bestemmelser i regnskapsloven og bokføringsloven. Dette vil slik departementet ser det ikke komme i strid med å avgi et IFRS-regnskap for Norges Bank.

4. Kommentarer til de enkelte bestemmelsene i forskriften

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-1 Forskriftens virkeområde

I bestemmelsen angis det at virkeområde for forskriften vil være Norges Bank.

§ 1-2 Definisjoner

Statens pensjonsfond utland (SPU) er ikke et eget rettssubjekt, men snarere navnet på en bestemt del av statens formue som Finansdepartementet har plassert til forvaltning på særskilt konto i Norges Bank. Det er motverdien av dette innskuddet som forvaltes av banken. Den regnskapsmessige behandlingen av motverdien til SPU i regnskapet til Norges Bank må hensynta dette. Det er foreslått at motverdien av innskuddet defineres i forskriften som investeringsporteføljen. En slik definisjon av motverdien av SPU i forskriften bidrar til å unngå uklarheter rundt den regnskapsmessige behandlingen.

Kapittel 2. Årsregnskap og årsberetning

§ 2-1 Plikt til å utarbeide årsregnskap og årsberetning

Utarbeidelse og fastsettelse av årsberetning og årsregnskap er regulert i sentralbanklovens § 30 første ledd:

"Hovedstyret skal hvert år utarbeide årsberetning og årsregnskap. Årsregnskapet fastsettes av representantskapet."

Forskriften § 2-1 første ledd, første punktum fastsetter at Norges Bank skal utarbeide årsberetning og årsregnskap etter regnskapsloven med de unntak og tillegg som følger av forskriften. Det vil kunne være behov for slike tillegg eller unntak som følge av særtrekkene ved Norges Banks styringsmodell og virksomhet. Det er gitt klare føringer for adgang til en slik bestemmelse i Ot.prp. nr. 58 (2008-2009).

Kravene til årsregnskap for Norges Bank bør likestilles med kravene til årsregnskap for selskaper av stor allmenn interesse, herunder børsnoterte foretak. Forskriften § 2-1 første ledd, annet punktum fastsetter derfor at Norges Bank skal oppfylle de krav til årsregnskap som stilles til store foretak etter regnskapsloven. Regnskapsloven stiller en rekke tilleggskrav til store foretak som dermed også vil gjelde for Norges Bank.

Bestemmelsen presiserer videre i annet ledd at hovedstyret skal vedta forslag til årsregnskap og årsberetning innen 3 måneder etter regnskapsårets slutt. Tidsfristen sammenfaller med fristen som gjelder for styrebehandling av årsregnskap i foretak underlagt tilsyn av Finanstilsynet.

§ 2-2 Anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder

Bestemmelsen slår fast at banken skal utarbeide årsregnskap i samsvar med regnskapsloven § 3-9 fjerde ledd. Bankens regnskapsrammeverk vil dermed være internasjonale regnskapsstandarder som vedtatt for anvendelse i EØS-området (IFRS).

Ot.prp. nr. 58 (2008-2009) viser til internasjonale regnskapsstandarder, IFRS, som et egnet regnskapsrammeverk for Norges Bank. IFRS er innført helt eller delvis som regnskapsrammeverk for en rekke andre sentralbanker og dette er i tråd med anbefalinger fra IMF. Regnskapsrapporteringen for SPU/investeringsporteføljen er en del av regnskapet til Norges Bank. Det vises til begrunnelsen ovenfor i de alminnelige merknadene for at bankens regnskaper bør føres etter IFRS.

Børsnoterte foretak i Norge er lovpålagt å følge internasjonale regnskapsstandarder som er godkjent av EU ved utarbeidelse av konsernregnskaper. Andre foretak kan benytte de samme EU-godkjente internasjonale regnskapsstandardene frivillig eller de kan bli pålagt dette gjennom egne forskrifter. I forskriften bestemmes at Norges Bank skal følge de internasjonale regnskapsstandardene også ved utarbeidelse av selskapsregnskapet.

§ 2-3 Unntak fra regnskapslovens regler

Bestemmelsen gir unntak fra enkelte av kravene etter regnskapsloven § 3-3 a.

Regnskapsloven § 3-3 a syvende ledd krever bekreftelse på at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Fortsatt drift er et grunnleggende premiss for en sentralbank. En sentralbank kan ikke gå konkurs og Norges Banks eksistens er definert i Norges lover. Det gir derfor ikke mening å gjøre gjeldende krav til en slik bekreftelse. Bestemmelsen oppstiller derfor unntak fra dette kravet.

Regnskapsloven § 3-3 a åttende ledd krever angivelse av forslag til disponering av årets resultat. Det er spesielle retningslinjer for disponering av årets resultat for Norges Bank. Forskriften inneholder derfor en særskilt tilleggsbestemmelse for dette i § 2-3 annet ledd, som erstatning for kravet i regnskapslovens § 3-3 a åttende ledd.

§ 2-4 Krav til særlige opplysninger om SPU og investeringsporteføljen

Hvilke verdier som skal inngå ved beregningen av verdien av SPU (verdien på kronekontoen) følger av forslag til § 2-4 første ledd. Det presiseres at det er netto bokført verdi av plasseringene (investeringsporteføljen) som skal framkomme på kronekontoen. Internasjonale regnskapsstandarder som vedtatt for anvendelse i EØS-området vil bestemme hvilke målings- og innregningsprinsipper som skal legges til grunn, jf. forskriftens § 2-2. Utvikling i IFRS vil derfor få direkte virkning for hvordan

bokførte verdier skal beregnes, og inntøynende på kronekontoen – verdien av SPU – vil bygge på de verdsettelsesmetoder som IFRS gir.

Videre fastsetter bestemmelsen krav til hvordan SPU og investeringsporteføljen skal presenteres i årsregnskapet til Norges Bank.

I bestemmelsens annet ledd oppstilles krav om at resultater fra investeringsporteføljen og netto endringer i SPU blir presentert på egne linjer i oppstilling av totalresultat (resultatregnskapet). Bestemmelsen reflekterer de underliggende juridiske forhold. Alle plasseringer for investeringsporteføljen skjer i Norges Banks navn, mens verdiutvikling og avkastning tilføres eller trekkes på kronekontoen tilhørende Finansdepartementet. Det er derfor naturlig å presentere denne aktiviteten brutto i resultatregnskapet med null resultateffekt for banken.

I bestemmelsens tredje ledd kreves eksplisitt at investeringsporteføljen og SPU (kronekontoen) blir presentert i oppstillingen av finansiell stilling (balansen). Bestemmelsen reflekterer de underliggende juridiske forhold. Lov om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd har følgende ordlyd:

”Utenlandsdelen anbringes som innskudd på konto i Norges Bank. Motverdien forvaltes etter nærmere regler fastsatt av departementet, jf. § 7.”

Forskrift om forvaltning av Statens pensjonsfond utland § 2 første ledd lyder:

”Fondet skal være plassert på særskilt konto i form av kroneinnskudd i Norges Bank. Norges Bank skal i bankens eget navn videreplassere dette innskuddet i finansielle instrumenter og kontantinnskudd denominert i utenlandsk valuta.”

Innskudd på kronekontoen, tilhørende Finansdepartementet, skal innregnes på gjeldssiden i bankens oppstilling av finansiell stilling (balanse). Alle plasseringer i investeringsporteføljen skjer i Norges Banks navn og nettoverdien innregnes derfor på eiendelssiden i oppstilling av finansiell stilling (balanse).

I bestemmelsens fjerde ledd angis at oppstilling av endringer i egenkapital for perioden kan tilpasses retningslinjene for avsetning og disponering av resultat i Norges Bank. Oppstilling av endringer i egenkapital for perioden følger av krav etter IFRS. IFRS vil være utgangspunkt og retningsgivende for utforming av oppstillingen. Det legges til grunn at retningslinjene for avsetning og disponering av resultat i Norges Bank i tillegg blir hensyntatt i oppstilling av endringer i egenkapital for perioden.

I bestemmelsens femte ledd angis at innskudd og uttak fra SPU (innskuddet på kronekonto) skal presenteres på egne linjer i oppstilling av kontantstrømmer. Oppstilling av kontantstrømmer er krav etter regnskapsloven og IFRS. IFRS vil være utgangspunkt og retningsgivende for utforming av oppstillingen. Det legges dessuten til grunn at andre sentralbankers praksis på området og særskilte forhold ved virksomheten til Norges Bank kan hensyntas i oppstillingen av kontantstrømmer. Dersom slik praksis eller særskilte forhold tilsier særskilte oppstillingsplaner for kontantstrømmer legges det til grunn at det gis opplysninger om dette i prinsippnote til regnskapet.

I bestemmelsens sjette ledd oppstilles krav om at regnskapsoppstillingen for investeringsporteføljen, satt opp i samsvar med reglene i forskriftens kapittel 3, skal inntas som en egen note til Norges Banks regnskap.

Kapittel 3. Særskilt regnskapsrapportering for investeringsporteføljen

§ 3-1 Plikt til å utarbeide regnskapsoppstilling og årsberetning for investeringsporteføljen

I bestemmelsens første ledd fastsettes at Norges Bank hvert år skal utarbeide særskilt årsberetning og regnskapsoppstilling for investeringsporteføljen.

Annet ledd fastsetter at regnskapsrapporteringen for investeringsporteføljen skal være en del av Norges Banks regnskap og beretning. I tillegg åpnes det for at Norges Bank kan avgi egne regnskapsrapporter for investeringsporteføljen i samsvar med bestemmelsene i forskriftens kapittel 3.

Av bestemmelsens tredje ledd følger at regnskapsoppstillingen skal utarbeides og presenteres i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder, jf. regnskapsloven § 3-9 med de tillegg og unntak som følger av forskriften her og regnskapslovens regler for store foretak. Bestemmelsen innebærer at det kreves regnskapsrapportering for investeringsporteføljen tilsvarende det som ville vært pålagt etter IFRS dersom Norges Bank bar full risiko for plasseringene. Ordinær praksis for oppstilling av fondsregnskap etter IFRS vil være retningsgivende for innholdet i regnskapsrapporteringen for investeringsporteføljen.

I bestemmelsens fjerde ledd gis det unntak fra regnskapsloven § 3-3 a for årsberetningen til investeringsporteføljen. Slik årsberetning skal istedenfor gi en rettvise og utfyllende oversikt over fondsmidlenes verdiutvikling og av risiko i kapitalforvaltningen. Omtale av slik risiko skal omfatte kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Det vises i bestemmelsen til at nærmere krav til innholdet i

beretningen vil bli gitt i regelverk fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd, jf. § 7.⁴

§ 3-2 Underskrift av årsberetning og regnskapsoppstilling til investeringsporteføljen

I bestemmelsen oppstilles plikt for hovedstyrets medlemmer til å undertegne årsberetningen, regnskapsoppstillingen og kvartalsrapporter for investeringsporteføljen. Kravet om at det skal undertegnes med påtegnet forbehold ved innvendinger etter regnskapsloven § 3-5 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 3-3 Konsolidering av datterselskaper i konsernregnskapsoppstilling

Departementet viser til at det er Norges Bank og ikke SPU/investeringsporteføljen som faller inn under definisjonen morselskap. Dette medfører at datterselskaper etablert som ledd i plasseringer for fondet juridisk sett er Norges Banks datterselskaper. Av forskriftens § 1-3 følger dermed at Norges Bank i henhold til krav etter IFRS har plikt til å utarbeide konsernregnskap på grunnlag av kriteriet om faktisk kontroll dersom det er etablert datterselskaper. Unntaket etter IAS 27 pkt. 10 for morselskap i underkonsern kommer ikke til anvendelse, og det er i IAS 27 pkt. 16 særskilt presisert at datterselskaper ikke er unntak fra konsolideringsplikten utelukkende fordi investor er et fond eller lignende.

Departementet mener det er en forutsetning for informativ regnskapsrapportering at døtre som er etablert som ledd i plasseringer for investeringsporteføljen konsolideres inn i regnskapsoppstillingen til SPU. Departementet foreslår derfor at det skal utarbeides konsernregnskapsoppstilling for investeringsporteføljen dersom det etableres datterselskaper som ledd i bankens plasseringer. Slik konsernregnskapsoppstilling skal oppfylle krav som svarer til dem som følger av regnskapsloven og internasjonale regnskapsstandards. Norges Banks eventuelle plikt til å utarbeide konsernregnskap på grunnlag av krav som følger av IFRS berøres ikke.

§ 3-4 Virkninger av omregning fra utenlandsk valuta til norske kroner

I bestemmelsen angis at valutakurseffekter knyttet til realiserte og urealiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter skal presenteres på egen linje i oppstillingen av SPUs/investeringsporteføljens totalresultat.

Bakgrunnen for bestemmelsen er at SPU er i en særstilling ved at fondet ikke har anledning til å foreta plasseringer i aktiva denominert i norske kroner, samtidig som Norges Banks regnskapsvaluta er norske kroner. Det vises til at det uttalte formålet med

⁴ Jf. også departementets høringsnotat 31. august 2009: nye regler om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, kapittel 7.

investeringsstrategien for SPU/investeringsporteføljen er å maksimere den internasjonale kjøpekraften til fondet, jf. omtale i avsnitt 2.2 i Meld. St. 10 (2009-2010). Departementet mener derfor at regnskapet vil ha størst informasjonsverdi dersom resultatvirkningene av valutakursendringer skilles ut.

Departementet ser at det kan reises spørsmål om hvilken metode som i praksis vil gi det beste uttrykket for hva som kan anses for å være reelle valutakurseffekter for en gitt periode. Departementet antar at det kan inntas en bestemmelse i forskriften som eksplisitt regulerer metodevalg dersom dette på et senere tidspunkt skulle bli vurdert som ønskelig. Departementet ber om høringsinstansenes eventuelle merknader til en slik bestemmelse.

§ 3-5 Noteopplysninger om ytelser til ledende personer mv. knyttet til investeringsporteføljen

Bestemmelsen angir at krav til noteopplysninger om ytelser til ledende personer gjelder tilsvarende for ledergruppen til NBIM.

Departementet viser til at SPU/investeringsporteføljen formelt og juridisk ikke har ansatte. Norges Bank er arbeidsgiver for de personene som jobber med SPU/investeringsporteføljen. Regnskapsloven § 7-31 b får dermed ikke direkte virkning for regnskapsrapportering for investeringsporteføljen. På den annen side er det departementets oppfatning at NBIMs ledergruppe må anses for å være ledende ansatte i Norges Bank. Departementet viser til at begrepet "ledende ansatte" normalt omfatter personer som er medlem av ledergruppen, som påvirker foretakets operasjonelle beslutninger eller som leder et sentralt virksomhetsområde. Ledergruppen til NBIM har etter departementets vurdering stor påvirkning på operasjonelle beslutninger, og SPU må anses for å være et sentralt virksomhetsområde i Norges Bank. Departementet viser videre til at det i NBIMs årsrapport for 2009 blant annet heter:

"NBIM har en annen styringsmodell enn de øvrige delene av Norges Bank. NBIMs leder har ansvar og myndighet som daglig leder av forvaltningsenheten. NBIMs leder rapporterer direkte til hovedstyret og får løpende oppfølging fra sentralbanksjefen på vegne av hovedstyret."

Også dette tilsier etter departementets syn at NBIMs ledergruppe må anses for å være ledende ansatte i Norges Bank.

§ 3-6 Plikt til å utarbeide kvartalsrapport

I bestemmelsens første ledd oppstilles det plikt for Norges Bank til å utarbeide kvartalsrapporter for investeringsporteføljen. Slike kvartalsrapporter skal omfatte kvartalsberetning og kvartalsvis regnskapsoppstilling. Forskriftens § 3-1 er angitt å gjelde tilsvarende så langt det passer. Det legges til grunn at dette medfører plikt til å anvende internasjonale regnskapsstandarder for perioderegnskaper.

I bestemmelsens annet ledd fastsettes i medhold av sentralbankloven § 30 a at hovedstyret skal fremlegge revidert kvartalsrapport innen 6 uker etter kvartalets slutt.

Kapittel 4. Bokføring

§ 4-1 Bokføringsplikt

§ 4-1 fastslår at Norges Bank er bokføringspliktig etter bokføringslovens bestemmelser med de unntak og tillegg som følger av forskriften.

§ 4-2 Unntak fra krav til oppbevaringssted

I § 4-2 ledd er det gitt unntak fra bokføringslovens krav til oppbevaringssted. Kravene til oppbevaringssted i bokføringsloven har sin bakgrunn i muligheten for enkelt bokettersyn fra skatte- og avgiftsmyndighetene i Norge. Norges Bank er ikke underlagt skatteplikt, og avgiftspliktig virksomhet er svært begrenset.

Det er innen kapitalforvaltningen i stor utstrekning benyttet eksterne serviceleverandører for bokføring og oppbevaring av bokføringsdokumentasjon. Deler av regnskapsdokumentasjonen blir i dag oppbevart i Irland og England. Det vil være uhensiktsmessig og svært kostbart å flytte denne delen av regnskapsdokumentasjonen til Norge. Gjennom avtalene med serviceleverandør er det sikret tilgang til dokumentasjonen for representantskapet, Norges Banks eksterne revisor og Riksrevisjonen. Dette vil ivareta behovene for tilsyn og revisjon.

Kapittel 5. Øvrige bestemmelser

§ 5-1 Unntak fra krav til innsending til Regnskapsregisteret

Bestemmelsen i sentralbanklovens § 30, tredje ledd fastsetter prosedyren for offentliggjøring av årsregnskapet til Norges Bank. Kravene i regnskapsloven, som gjelder for alminnelige regnskapspliktige, blir derfor overflødige. For å presisere den særskilt lovfestede offentliggjøringen av årsregnskapet til Norges Bank, vil man kun forholde seg til bestemmelsene i sentralbankloven, og i § 5-1 oppstilles derfor unntak fra den alminnelige innsendingsplikten til Regnskapsregisteret.

Kapittel 6. Ikrafttredelse

§ 6-1 Ikrafttredelse

Det tas sikte på at forskriften settes i kraft 1. januar 2011, med virkning for regnskapsåret 2011.

Utkast til forskrift om årsregnskap m.m. for Norges Bank

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for Norges Bank.

§ 1-2. Definisjoner

Med Statens pensjonsfond utland (SPU) menes en bestemt del av statens formue som Finansdepartementet har plassert som kroneinnskudd på særskilt konto i Norges Bank i henhold til lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd.

Med investeringsporteføljen menes i denne forskriften motverdien av SPU som Norges Bank forvalter i medhold av lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd, jf. forskrift 22. desember 2005 nr. 1725 om forvaltning av Statens pensjonsfond utland § 3.

Kapittel 2. Årsregnskap og årsberetning

§ 2-1. Plikt til å utarbeide årsregnskap og årsberetning

Norges Bank skal utarbeide årsregnskap og årsberetning etter regnskapslovens bestemmelser med de unntak og tillegg som følger av denne forskrift. Norges Bank skal følge regnskapslovens regler for store foretak.

Forslag til årsregnskap og årsberetning skal vedtas av hovedstyret senest 3 måneder etter regnskapsårets slutt.

§ 2-2. Anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder

Norges Banks selskapsregnskap og i tilfelle konsernregnskap skal utarbeides i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt etter regnskapsloven § 3-9 annet ledd med de tillegg og unntak som følger av regnskapsloven og denne forskrift.

§ 2-3. *Unntak fra regnskapslovens regler*

Kravene til årsberetningens innhold etter regnskapsloven § 3-3 a syvende og åttende ledd gjelder ikke.

Årsberetningen skal inneholde hovedstyrets forslag til disponering av årets resultat i henhold til retningslinjene for avsetning og disponering av resultat i Norges Bank, fastsatt med hjemmel i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. § 30 fjerde ledd.

§ 2-4. *Krav til særlige opplysninger om SPU og investeringsporteføljen*

Verdien av SPU skal svare til verdien av investeringsporteføljen som settes lik netto bokført verdi av den porteføljen av eiendom, finansielle instrumenter, kontantinnskudd i utenlandsk valuta og andre eiendeler og finansielle forpliktelser som Norges Bank forvalter i medhold av lov om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd, jf. forskrift 22. desember 2005 nr. 1725 om forvaltning av Statens pensjonsfond utland.

Resultat investeringsporteføljen og netto endringer i SPU skal presenteres på egne linjer i oppstilling av totalresultat.

Nettoverdi av investeringsporteføljen og saldo SPU skal presenteres på egne linjer i oppstilling av finansiell stilling.

Oppstilling av endringer i egenkapital for perioden kan tilpasses retningslinjene for avsetning og disponering av resultat i Norges Bank, fastsatt med hjemmel i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. § 30 fjerde ledd.

Innskudd og uttak fra SPU skal presenteres på egne linjer i oppstilling av kontantstrømmer.

Regnskapsoppstillingen for investeringsporteføljen skal presenteres i egen note til årsregnskapet til Norges Bank i henhold til bestemmelsene i forskriftens kapittel 3.

Kapittel 3. Særskilt regnskapsrapportering for investeringsporteføljen

§ 3-1. *Plikt til å utarbeide regnskapsoppstilling og årsberetning for investeringsporteføljen*

Norges Bank skal for hvert regnskapsår utarbeide regnskapsrapportering for investeringsporteføljen som skal omfatte særskilt regnskapsoppstilling og årsberetning.

Regnskapsrapporteringen for investeringsporteføljen er en del av Norges Banks regnskap og beretning, jf. sentralbankloven § 30, men kan offentliggjøres i egne rapporter i samsvar med bestemmelsene i kapittelet her, med unntak av opplysninger som skal fremkomme i Norges Banks årsregnskap, jf. § 2-3.

Regnskapsoppstillingen skal utarbeides i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt etter regnskapsloven § 3-9 annet ledd med de tillegg og unntak som følger av regnskapsloven og denne forskrift.

Regnskapsloven § 3-3 a gjelder ikke for årsberetningen til investeringsporteføljen. Årsberetningen skal inneholde de opplysninger som er nødvendig for å gi en rettvise og utfyllende oversikt over fondsmidlenes verdiutvikling og av risikoen i kapitalforvaltningen. Årsberetningen skal inneholde opplysninger som er krevet i regelverk fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd, jf. § 7.

§ 3-2. Underskrift av årsberetning og regnskapsoppstilling til investeringsporteføljen

Årsberetningen, regnskapsoppstillingen og kvartalsrapporter for investeringsporteføljen skal undertegnes av samtlige medlemmer av hovedstyret. Regnskapsloven § 3-5 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 3-3. Konsolidering av datterselskaper i konsernregnskapsoppstilling

Plikten til å utarbeide konsernregnskap etter regnskapsloven § 3-6, jf. § 3-9 fjerde ledd, gjelder tilsvarende for regnskapsoppstillingen til investeringsporteføljen, jf. forskriftens § 3-1, dersom Norges Bank har etablert datterselskaper som ledd i sin forvaltning. Konsernregnskapsoppstillingen til investeringsporteføljen skal i tilfelle bygge på slike datterselskapers selskapsregnskaper.

§ 3-4. Virkninger av omregning fra utenlandsk valuta til norske kroner

Virkninger av endringer i valutakurser ved omregning til norske kroner knyttet til realiserte og urealiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter skal presenteres på egen linje i oppstilling av totalresultat.

§ 3-5. Noteopplysninger om ytelser til ledende personer m.v. knyttet til investeringsporteføljen

Opplysninger om ytelser, lån og sikkerhetsstillelser til ledende personer mv. i Norges Bank som skal gis i henhold til regnskapsloven § 7-31 b, skal inntas som note til regnskapsoppstillingen til investeringsporteføljen i den utstrekning slike personer er tillagt vesentlige oppgaver eller ansvar knyttet til forvaltningen av investeringsporteføljen,

§ 3-6. Plikt til å utarbeide kvartalsrapport

Norges Bank skal utarbeide kvartalsrapport som omfatter kvartalsberetning og kvartalsvis regnskapsoppstilling for investeringsporteføljen. Bestemmelsene i § 3-1 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende så langt de passer.

Revidert kvartalsrapport for investeringsporteføljen skal fremlegges av hovedstyret senest seks uker etter kvartalets slutt.

Kapittel 4. Bokføring

§ 4-1. Bokføringsplikt

Norges Bank er bokføringspliktig etter bokføringslovens bestemmelser med de unntak og tillegg som følger av denne forskrift.

§ 4-2. Unntak fra krav til oppbevaringssted

Kravet til oppbevaringssted i bokføringsloven § 13 annet ledd gjelder ikke.

Kapittel 5. Øvrige bestemmelser

§ 5-1. Innsending til Regnskapsregisteret

Krav til innsending til Regnskapsregisteret etter regnskapsloven § 8-2 første ledd gjelder ikke.

Kapittel 6. Ikrafttredelse

§ 6-1. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2011 med virkning fra og med regnskapsåret 2011.